

Використані джерела

1. Заклади охорони здоров'я та захворюваність населення України у 2017 році. Статистичний бюлетень. Київ, 2018. 109 с.
2. Короленко В.В., Юрочко Т.П. Кадрова політика у сфері охорони здоров'я України в контексті європейської інтеграції. Київ, 2018. 96 с.
3. МОЗ: заходи щодо розв'язання проблеми кадрового дефіциту. URL: <http://www.vz.kiev.ua/?p=2283> (дата звернення: 17.04.2020).
4. Савіна Т.В. Кадрове забезпечення сфери охорони здоров'я в Україні: стан та перспективи розвитку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 15. С.95-98.
5. Україна – донор медичних кадрів для багатьох країн. URL: <http://health.unian.net/ukr/detail/223513> (дата звернення: 16.04.2020).

Ірина ПОЛЬОВА

здобувач освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування» THEU
Науковий керівник – д.е.н., професор, професор кафедри
психології та соціальної роботи THEU Сергій ШАНДРУК

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Сучасне українське суспільство зацікавлене в тому, щоб кожен громадянин якнайповніше реалізував свої професійні можливості на ринку праці. Підтвердженням цього є стаття 43 Конституції України: «... держава створює умови для повного здійснення громадянами права на роботу, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб...».

Однак, яскравою ознакою сучасного ринку праці є професійно-кваліфікаційний дисбаланс робочої сили – сьогодні він перенасичений спеціалістами з вищою освітою та спостерігається певний дефіцит робітничих кадрів. Така ситуація є наслідком того, що лівова частка випускників шкіл, які постали перед вибором подальшого професійного майбутнього, прагнуть здобувати вищу освіту, обираючи престижні, проте не затребувані роботодавцями спеціальності. При цьому, такі фактори, як професійні нахили, здібності та потреби ринку праці беруться до уваги в останню чергу, або не враховуються взагалі. Не можна залишати поза увагою й той факт, що на жаль, прогнозування потреб ринку праці в спеціалістах у професійному аспекті в країні взагалі не проводилося з початку 90-х років минулого століття. Однією з причин цього є те, що механізм для здійснення таких прогнозів на загальнодержавному рівні відсутній.

З поміж багатьох, значимою ланкою, яка покликана сприяти вирішенню

зазначених питань у сфері зайнятості, є професійна орієнтація. Законом України «Про зайнятість населення» закріплено право кожного громадянина на професійну орієнтацію, яке забезпечується шляхом надання комплексу профорієнтаційних послуг з вибору або зміни професії, виду діяльності та інших профорієнтаційних послуг.

У законодавстві та науковій літературі зустрічаються різноманітні тлумачення сутності професійної орієнтації. Закон України «Про зайнятість населення» визначає професійну орієнтацію населення, як комплекс взаємопов'язаних економічних, соціальних, медичних, психологічних і педагогічних заходів, спрямованих на активізацію процесу професійного самовизначення та реалізацію здатності до праці особи, виявлення її здібностей, інтересів, можливостей та інших чинників, що впливають на вибір або зміну професії та виду трудової діяльності. У Концепції державної системи професійної орієнтації населення вказано, що професійна орієнтація є науково обґрунтованою системою взаємопов'язаних економічних, соціальних, медичних, психологічних і педагогічних заходів, спрямованих на активізацію процесу професійного самовизначення та реалізації здатності до праці особи, виявлення її здібностей, інтересів, можливостей та інших чинників, що впливають на вибір професії або на зміну виду трудової діяльності. М.С. Корольчук, В.М. Крайнюк визначають її як цілеспрямовану діяльність по підготовці молоді до обґрунтованого вибору професії відповідно до особистих схильностей, інтересів, здібностей й одночасно із суспільними потребами в кадрах різних професій і різного рівня кваліфікації [1]. Павлотенков Є.М. дає таке визначення цього поняття: професійна орієнтація – комплекс взаємопов'язаних економічних, соціальних, медичних, психологічних та педагогічних заходів, спрямованих на формування професійного покликання; на виявлення здібностей, інтересів, придатності та інших факторів, що впливають на вибір професії або заміну сфери діяльності [2].

Не зважаючи на різноманітність наведених тверджень, суть цього феномену залишається завжди незмінною – баланс між обґрунтованим професійним вибором особистості та його відповідності потребам ринку праці.

Зважаючи на це, слід наголосити на необхідності запровадження комплексного підходу до професійної орієнтації шкільної молоді, який повинен охоплювати усіх зацікавлених учасників цього процесу: працівників освіти, які мали б починати профорієнтаційну роботу ще у закладах дошкільної освіти, а у середній школі за допомогою спеціальних програм, продовжувати розвивати у школярів індивідуальні особливості, задатки, здібності тощо; медиків, які виносять лікарський медичний висновок про можливість виконання конкретної професії чи надають рекомендації учню, який має відхилення у стані здоров'я, щодо професій, котрі найбільш відповідають стану його здоров'я; працівників служби зайнятості, які володіють актуальною інформацією про стан, потреби та

перспективи ринку праці; роботодавців, які зацікавлені у якісному поповненні кадрового складу підприємств, установ чи організацій; батьків, діти яких навчаються у загальноосвітніх школах та стоять перед питанням професійного вибору, адже кожен з них бажає своїй дитині найкращого; школярів, які прагнуть вдало поєднати власні професійні вподобання, стан свого здоров'я, психофізіологічні, характерологічні особливості з можливостями батьків та потребами ринку праці.

Отже, підсумовуючи сказане, хочеться звернути увагу на те, що запропонований комплексний підхід можливий лише за умови розгляду професійної орієнтації не лише як прикладної галузі психологічної науки а й бачення її як соціально-економічного явища загальнодержавного масштабу.

Використані джерела

1. Корольчук М. С., Крайнюк В. М. Теорія і практика професійного психологічного відбору : навч. посібник для слух. та студ. вищ. навч. закл. Київ : Ніка-Центр, 2006. 536 с.
2. Павлютенков Е.М. Профессиональная ориентация учащихся. К.: 1983. 152 с.

Алла ПОПЕЛИЧ

здобувачка освітньо-професійної програми

«Менеджмент закладів охорони здоров'я» ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ Наталія КОТИС

ОБ'ЄКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КОМУНІКАЦІЯМИ В МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ

Комунікація – специфічний обмін інформацією, процес передачі емоційного та інтелектуального змісту [1, с. 115]. Комунікації є однією із важливих сторін медичної діяльності, основою забезпечення соціальної ефективності лікувально-діагностичного процесу й умовою успішності менеджменту медичних установ. За останні роки відбулися серйозні зміни у соціально-економічному, політичному та соціально-психологічному укладі українського суспільства, помінялися ідеологічні та ціннісні орієнтації, з'явилися нові засоби комунікацій, посилилася роль ринкових механізмів у відносинах між суб'єктами медичної діяльності. Все це не могло не позначитися на культурі комунікацій.

На шляху організації ефективної комунікації постає цілий ряд бар'єрів: інформаційно-дефіцитний бар'єр, емоційний бар'єр, фонетичне розуміння, семантичний бар'єр, стилістичний бар'єр, логічний бар'єр, соціокультурні відмінності [2, с. 164]. Неефективні комунікації призводять до таких небажаних явищ як конфлікти, скарги пацієнтів, порушення взаєморозуміння між учасниками лікувально-діагностичного процесу, втрата важливої інформації,